

**ZAMONAVIY TA'LIM SHAROITIDA TALABALAR SHAXSINING MA'NAVIY-AXLOQIY
FAZILATLARINI SHAKLLANTIRISH**

Maxmudova Zilola,

Qo'qon universiteti magistranti

umarovazilola1994@gmail.com

Annotatsiya. Ta'lim muhitining zamonaviy sharoitida o'quvchilar shaxsining ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirish alohida ahamiyatga ega. Ushbu ish jadal texnologik taraqqiyot va ijtimoiy-madaniy muhitdagi o'zgarishlar sharoitida axloqiy qadriyatlarni o'rgatishning dolzarbligi va usullarini o'rganadi. Tadqiqotning maqsadi talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlarni rivojlantirishga yordam beradigan samarali yondashuv va strategiyalarni aniqlashdir. Bu jarayonda ta'lim muassasalari, oila va jamiyatning o'rni, loyiha faoliyati, ko'ngillilik va madaniy tashabbuslar kabi amaliy tadbirlar tahliliga e'tibor qaratiladi. O'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, ma'naviy-axloqiy tarbiyaning ta'lim jarayoniga integratsiyalashuvi mas'uliyatli va ijtimoiy faol avlodni shakllantirishga xizmat qiladi. Ishda yoshlar o'rtasida ma'naviy-axloqiy me'yorlarni shakllantirishda maksimal samaraga erishish uchun ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarining hamkorligi muhimligi ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: ma'naviy-axloqiy fazilatlar, tarbiya, ta'lim, loyiha faoliyati, ko'ngillilik.

Kirish.

Zamonaviy ta'lim sharoitida o'quvchilar shaxsining ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirish ta'lim jarayonining ustuvor vazifalaridan biridir. Jamiyat, texnologiya va madaniy qadriyatlar jadal o'zgarib borayotgan davrda, globallasuv va axborot xilma-xilligi sharoitida barqaror shaxsni shakllantiruvchi axloqiy tamoyillarni tarbiyalashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Tanqidiy fikrlay oladigan, ijtimoiy me'yorlarni hurmat qiladigan, umumiy farovonlikka hissa qo'shadigan fuqaro bo'lib etishishda mas'uliyat, halollik, o'zgalarga hurmat, vatanparvarlik, yaqinni sevish kabi ma'naviy-axloqiy fazilatlar muhim ahamiyat kasb etadi.

Zamonaviy sharoitda ta'lim tizimi yoshlarda ma'naviy-axloqiy fazilatlarni shakllantirishda ham an'anaviy, ham zamonaviy muammolarni hisobga olish uchun moslashuvchan bo'lishi kerak. Bu nafaqat bilimlarni uzatish, balki ichki qadriyatlarni rivojlantirish, atrofdagi voqelikning salbiy hodisalariga qarshi turish va axloqiy me'yorlarni saqlashga qodir bo'lgan shaxsning uyg'un rivojlanishini qo'llab-quvvatlash ham muhimdir. Bunday fazilatlarni tarbiyalash jamiyatda konstruktiv hamkorlik, ijtimoiy adolat va o'zaro hurmat uchun barqaror platforma yaratishga yordam beradi.

Ushbu ish o'quvchilar shaxsining ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirishda ta'limning rolini tahlil qilish, shuningdek, ushbu muammoni hal qilishda qo'llaniladigan zamonaviy yondashuv va usullarni ko'rib chiqishga bag'ishlangan.

Nazariy asoslar

Shaxsning ma'naviy va axloqiy fazilatlarini - bu insonning xatti-harakati va tanlovini belgilaydigan axloqiy me'yorlar, qadriyatlar va e'tiqodlar to'plami. Tarixiy sharoitda axloqiy tarbiya doimo tarbiyada asosiy o'rin tutgan. Turli davrlarda e'tibor o'zgargan, ammo axloqiy tarbiyaga bo'lgan ehtiyoj doimo saqlanib qolgan.

Zamonaviy tadqiqotlar ma'naviy-axloqiy jihatlarni ta'lim dasturlariga integratsiya qilish muhimligini ta'kidlaydi. Bu ta'limning rasmiy va norasmiy usullarini, shuningdek, bu jarayonda oila va jamiyatning ishtirokini o'z ichiga oladi.

Ta'limning zamonaviy haqiqatlari.

Zamonaviy ta'lim o'quvchilar dunyoqarashini shakllantirishda raqamli texnologiyalar va ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri kabi qator muammolarga duch kelmoqda. Bu borada ta'lim muassasalari alohida o'rin tutadi, ular o'z ta'lim va tarbiya uslublarini yangi sharoitlarga moslashtirishi kerak. Oilaning roli juda muhim bo'lib qolmoqda, chunki axloqiy xulq-atvorning birinchi poydevori aynan oilada qo'yiladi.

Ma'naviy-axloqiy fazilatlarni shakllantirish usullari

Ma'naviy va axloqiy fazilatlarni rivojlantirishning samarali usullariga quyidagilar kiradi:

Loyiha faoliyati: talabalarni ijtimoiy ahamiyatga ega loyihalarga jalb qilish.

Ko'ngillilik: xayriya tadbirlarida ishtirok etish va muhtojlarga yordam berish imkoniyatini yaratish.

Madaniy tadbirlar: axloqiy qadriyatlarni tushunishga yordam beradigan ko'rgazmalar, tomoshalar va boshqa tadbirlarni tashkil etish.

Munozara va munozaralar: tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish va fikrlarni asosli ifodalash.

Keys tadqiqoti.

Amaliy tadqiqot davomida o'qituvchi va talabalar bilan so'rov o'tkazish, suhbatlar o'tkazish usullaridan foydalanildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, ko'pchilik o'quvchilar ma'naviy-axloqiy fazilatlar muhimligini bilishadi, lekin ta'lim muassasalarida amaliy faoliyat va tashabbuslar yetarli emasligi qayd etilgan.

Tavsiyalar

Ma'naviy-axloqiy fazilatlarni samarali shakllantirish uchun quyidagilar zarur:

Axloqni rivojlantirishga qaratilgan amaliy faoliyatni ko'proq ishlab chiqish va ta'lim dasturlariga joriy etish.

Yagona ta'lim maydonini yaratish uchun ota-onalar va jamoatchilik bilan faol hamkorlik qiling.

Ta'lim jarayoniga o'quvchilarga axloqiy me'yorlarni amalda qo'llashga yordam beradigan loyiha va faol ta'lim elementlarini joriy etish.

Xulosa

Zamonaviy ta'lim sharoitida talaba shaxsining ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirish nafaqat yoshlarning individual rivojlanishini, balki butun kelajakdagi jamiyatni belgilaydigan asosiy jihatdir. Texnologik taraqqiyot va globallashtirish tufayli yuzaga kelgan tez o'zgarishlar sharoitida axloqiy qadriyatlarni singdirish vazifasi ayniqsa dolzarb bo'lib qolmoqda.

Ushbu tadqiqot ma'naviy-axloqiy fazilatlarni muvaffaqiyatli shakllantirish ta'lim muassasalari, oila va jamiyat kuchlarining integratsiyalashuvi sharoitida mumkin ekanligini tasdiqlaydi. Loyiha faoliyati, ixtiyoriylik va madaniy tadbirlarda ishtirok etish kabi turli uslub va yondashuvlardan foydalanish nafaqat axloqiy me'yorlarni o'zlashtirishi, balki talabalar hayotida amaliy qo'llanilishi mumkin.

Shuni ham ta'kidlash kerakki, bu jarayonda pedagogika fani hal qiluvchi o'rin tutadi, bu nafaqat tarjima bilimi, balki o'quvchilar uchun axloqiy yo'l-yo'riq hamdir. Ta'lim muhitini qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish qobiliyati o'quvchining ma'naviy va axloqiy qadriyatlarga ongli munosabatini shakllantirishga yordam beradi.

Kelgusida ma'naviy-axloqiy tarbiya usullarini tadqiq etish va rivojlantirish, ix ni hozirgi zamon voqealariga moslashtirishni davom ettirish zarur. Bu shaxsning barkamol rivojlanishini, ijtimoiy jamiyatda faol ishtirok etish va uning dolzarb muammolarini hal etish qobiliyatini ta'minlashning yagona yo'lidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Vlasova, N. V. (2021). "Zamonaviy maktabda ma'naviy-axloqiy tarbiya".

2. Solovyov, V. S. (2020). "Ta'lim falsafasi: ma'naviy asoslar".
3. Gusev, A.I. (2019). "Ijtimoiy loyihalar yoshlarda ma'naviyatni rivojlantirish vositasi sifatida".
4. Maxmudova, Z. (2024). TA'LIM TIZIMINI TARAQQIYOTINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH. Nordic_Press, 3(0003).
5. Zilola, M. (2023). TALIM MUASSASI RAHBARLARIDA YUKSAK AXLOQIY SIFATLARI RIVOJLANTIRISH. International Multidisciplinary Journal of Universal Scientific Prospectives, 1(2), 78-83.
6. Toxirjon, U. (2024). XALQARO O'QISH SAVODXONLIGINI O'RGANISH (PIRLS). Integration of Economy and Education in the 21st century, 2(2), 14-17.
7. Toxirjon, U. (2024). BOSHLANGICH SINFLARDA O'QISHNI YETKAZIB OLIHGA QIYNALAYOTGAN O'QUVCHILAR BILAN ISHLASHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH. Integration of Economy and Education in the 21st century, 2(2), 9-13.
8. Tokhirjon, U. (2024). PROVISION OF PSYCHOLOGICAL SERVICES IN EXTREME SITUATIONS IS SOCIAL. International Multidisciplinary Journal of Universal Scientific Prospectives, 2 (2), 1-6.
9. Umarov, T. (2024). PSYCHOLOGICAL HELP IN ADJUSTING PRIMARY CLASS STUDENTS TO SCHOOL. Nordic_Press, 3(0003).
10. Умаров, Т. М. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ, СВЯЗАННЫЕ С РАБОЧИМ СТРЕССОМ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ РЕШЕНИЕ. Kokand University Research Base, 507-514.
11. Умаров, Т. (2024). ВЛИЯНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИГРУШЕК НА ДЕТСКУЮ ПСИХОЛОГИЮ. Integration of Economy and Education in the 21st century, 2(2), 18-21.
12. Toxirjon, U. (2024). PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA O'RTASIDAGI O'ZARO TA'SIRNI O'RGANISH. Integration of Economy and Education in the 21st century, 2(2), 22-27.
13. Умаров Тохиржон. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ РАЗНЫХ РЕЛИГИЙ. Yosh Tadqiqotchi Jurnal, 3(2), 18-25. Retrieved from <https://2ndsun.uz/index.php/yt/article/view/655>
14. Умаров, Т. (2024). РОЛЬ ПЕДАГОГИКИ И ПСИХОЛОГИИ В ПОВЫШЕНИИ КАЧЕСТВА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ, ФОРМИРОВАНИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ ЦЕННОСТЕЙ И СОВЕРШЕННОГО ПОКОЛЕНИЯ. YANGI O'ZBEKISTONDA IJTIMOY-INNOVATSION TADQIQOTLAR, 2(2), 5-12.
15. Tokhirjon, U. (2024). PROVISION OF PSYCHOLOGICAL SERVICES IN EXTREME SITUATIONS IS SOCIAL. International Multidisciplinary Journal of Universal Scientific Prospectives, 2(2), 1-6.
16. Умаров Тохиржон Мамуржонович. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ, СВЯЗАННЫЕ С РАБОЧИМ СТРЕССОМ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ РЕШЕНИЕ. Kokand University Research Base, 507-514. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/148>
17. Umarov Toxirjon Mampurjonovich. (2024). PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF ANXIETY IN ADOLESCENTS' RELIGIOUS-PSYCHOLOGICAL FACTORS AND UNDERSTANDING OF PROFESSIONAL IDENTITY. Kokand University Research Base, 501-506. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/147>
18. Umarov Tokhirjon Mampurjonovich. (2024). PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS. Kokand University Research Base, 495-500. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/146>
19. Umarov T. M. (2024). BOLALARDA TAJOVUZKOR XATTI-HARAKATLARI VA UNGA

TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI O'RGANISH. Kokand University Research Base, 481–488. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/144>

20. Umarov T. M. (2024). TA'LIM TIZIMIDA PSIXOLOGIK XIZMAT. Kokand University Research Base, 489–494. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/145>

21. Umarov T. M. (2024). FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF AGGRESSIVE BEHAVIOR IN ADOLESCENTS. Kokand University Research Base, 473–480. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/143>